

Zhuravliova L.V., Lecturer of the History and Law College of Information Technology and Land Management of National Aviation University

The USA-Russian space cooperation in the context of the course on the commercialization of the branch (1990's). *The cooperation between governments and private companies in the space, as a factor of commercialization of space industry of the U.S. in the post-cold period and as one of the priority directions of space policy is analyzed in the article. The main factors that influenced the process of establishing cooperation between Russia and the United States in the space industry in the 1990's are identified. The commercial effect of the US-Russian cooperation on the peaceful use of outer space on the example of the International Space Station is considered as well.*

Key words: *commercialization of space, US-Russian cooperation in space, post-cold period, commercial effect, space market, peaceful use of outer space, International Space Station.*

УДК 001.32:39(=161.2)J"18"

Конта Р.М.,

*канд. істор. наук, доцент кафедри етнології та краєзнавства
Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

*Висвітлення питання етнологічних досліджень
у Науковому товаристві ім. Шевченка наприкінці XIX ст.
(на матеріалах «Літературно-наукового вісника»)*

У статті розглядається проблема висвітлення на сторінках «Літературно-наукового вісника» наприкінці XIX ст. розвитку української етнології у Науковому товаристві ім. Шевченка. Проаналізовано структуру цього друкованого органу, характер вміщених у ньому матеріалів та їх зміст у контексті дослідження етнографічної діяльності членів Етнографічної комісії. Простежено основні тенденції формування наукових знань про етнологічні здобутки членів зазначеної організації, а також значення «Літературно-наукового вісника» як історіографічного джерела до вивчення поставленої проблеми.

Ключові слова: *Наукове товариство ім. Шевченка, етнологія, етнографія, історіографія, Товариство, НТШ, ЛНВ, «Літературно-науковий вісник».*

Важливим етапом становлення етнологічної науки в Україні була діяльність Наукового товариства ім. Шевченка (далі – НТШ, Товариство). Інформацію про етнографічні дослідження у зазначеній організації можна знайти у виданнях Товариства, серед яких варто виділити «Літературно-науковий вісник» (далі – ЛНВ). Від початку свого заснування в 1898 р. і до червня 1905 р. цей журнал був друкованим органом НТШ, потім його передали до «Українсько-руської видавничої спілки». Пізніше ЛНВ був перенесений до Києва (січень 1907 р.). Загалом в історії існування видання виділяють кілька періодів.

У контексті вирішення порушеної нами проблеми ми зупинимось на першому львівському періоді існування ЛНВ (січень 1898 – грудень 1906 р.), більша частина якого пов'язана з діяльністю Товариства. Хронологічні межі цього дослідження пов'язані зі створенням ЛНВ, що в часі збігається із заснуванням Етнографічної комісії НТШ у 1898 р. та охоплюють період до кінця 1900 р. Матеріали, вміщені на сторінках ЛНВ за цей період, досліджуються з історіографічної точки зору в аспекті висвітлення етнологічної діяльності членів Товариства.

Серед інформації, що характеризує етнографічні здобутки НТШ, слід виділити рецензії та анотації на етнографічні видання організації та праці окремих її членів, що переважно розміщувалася в підрозділі ЛНВ під назвою «Хроніка та бібліографія». Крім того, предметом аналізу цієї статті є й інші праці, які прямо чи опосередковано пов'язані з етнографічною науковою діяльністю членів Товариства.

Таким чином, враховуючи те, що перший львівський період ЛНВ був тісно пов'язаний із діяльністю НТШ, у розділі «Хроніка та бібліографія» подавалася інформація про видання цієї організації разом із коротким аналізом їх змісту. Так, вже у першому томі ЛНВ містилася інформація про XXI том «Записок НТШ», а саме: наводився зміст номера з короткими оглядами окремих, розміщених у ньому досліджень, серед яких матеріали етнографічного характеру не значились [1].

Окремо була прорецензована етнографічна праця В. Милорадовича, присвячена народним обрядам і пісням Лубенського повіту, що була визнана «найкращою після збірок пісень Чубинського, Головацького і «Записок Юго-Зап. Отд. Рус. Геогр. Общества» [2]. Враховуючи те, що автором цієї рецензії був член НТШ Б. Грінченко, можна дійти висновку про те, що діячі Товариства намагалися простежити розвиток етнографії в Україні, починаючи від часів «Руської трійці» через діяльність Південно-Західного відділу Російського географічного товариства до діяльності НТШ як етапами становлення української етнології як окремої науки.

У розділі ЛНВ під назвою «З життя і письменства» О. Маковей розглянув розвиток етнології в НТШ, де зазначив, що «матеріялів етнографічних п. з. Етнографічний збірник видали три томи. Торік рішено окреме видавництво призначити на матеріяли етнологічні; перший том его незабаром вийде» [3]. Таким чином, у контексті розвитку науки в НТШ автор звертає увагу на досягнення вчених у плані розвитку етнологічного знання.

Вже сам розподіл видань на етнографічні та етнологічні багато чого вказує на стан розвитку науки у Товаристві та про значення, яке займав цей напрям наукової діяльності. Подібного роду інформація могла зацікавити не лише професійних етнографів, а й аматорів, які займалися збиранням етнографічних матеріалів. О. Маковей відзначив також, що НТШ виділяє кошти на окремі праці, наукові подорожі, стипендії, має свою друкарню та бібліотеку, підтримує відносини з багатьма науковими інституціями та видавництвами, а також виховує молоде покоління вчених через участь у наукових дискусіях на засіданнях секцій. Отже, Товариство, на думку автора, стало «...огнищем наукового і літературного життя нашого народу» [4]. Тема виховання молодого покоління вчених у НТШ, у тому числі й етнографів, і надалі порушувалося на сторінках ЛНВ, де зазначалося, що Товариство сформувало власну наукову школу європейського рівня [5].

Перший том ЛНВ ще не був остаточно структурований у плані змістовного наповнення. Тут одночасно можна знайти розділ «Бібліографія» та «Хроніка і бібліографія». В останньому містився короткий огляд німецькомовної етнографічної розвідки про український народ О. Барвінського, в якій зазначалося, що ця праця передрукована з іншого відомого німецького видання [6]. Це, у свою чергу, засвідчує, з одного боку, про інтерес до української етнографії європейського читача, а з іншого, – про належний рівень наукових досягнень у цій галузі членів НТШ, що дозволяло їм друкуватися у знаних іноземних виданнях.

Вже з другого тому ЛНВ у його структурі був виділений лише один розділ під назвою «Хроніка і бібліографія», в якому вміщувалась інформація про найважливіші події у науковому, суспільно-політичному та культурному житті України за останній період, а також подавався коротенький огляд праць, виданих у той час в Україні та за кордоном. Ці наукові доробки могли бути різного спрямування, починаючи від наукових досліджень та закінчуючи програмами політичних партій або окремими художніми творами. Предметом нашого аналізу виступатиме лише література, що прямо або опосередковано торкається розвитку етнології у НТШ.

Серед важливих подій, виділених у другому томі ЛНВ, значилось засідання історико-філософської та філологічної секцій НТШ, на якому було прийнято рішення про створення Етнографічної комісії та обрано її керівний склад (І. Франко – голова, Ф. Вовк – заступник, В. Гнатюк – секретар) [7]. Тобто, редактори ЛНВ факт створення відповідного структурного підрозділу Товариства, безпосередньо спрямованого на проведення етнографічного вивчення українського народу, виділили як подію виняткового значення для розвитку української науки.

У перших двох томах ЛНВ містилися лише невеликі історіографічні огляди останніх праць та короткий перелік важливих подій. Починаючи з третього тому, кількість інформації такого характеру суттєво збільшилась. Разом з тим, кількість матеріалів, що стосувалися висвітлення розвитку української етнології у цьому виданні, досить обмежена. Так, у третьому томі ЛНВ надрукований лише один короткий огляд збірки Б. Грінченка, присвяченої українським анекдотам [8], де лише зазначалося, що це видання «старанне і недороге» та вміщує двісті добрих анекдотів [9].

У четвертому томі ЛНВ подавався огляд XXV тому «Записок НТШ» [10] та окремо виділявся підрозділ «Перегляд часописей» (у розділі «Хроніка і бібліографія»), де наводились відомості про зміст тогочасних друкованих органів [11], в яких можна знайти інформацію про праці етнографічного характеру членів НТШ.

У XXVII томі «Записок НТШ» за 1899 р. подано аналіз видань ЛНВ за перший рік його існування та відзначено, що «...се видавництво, що повстало замість «Зорі», було торік самотнім нашим періодичним літературним видавництвом, і хоч переживало тільки свій перший важкий рік, то проте в його чотирох грубих томах ...находимо літературного і наукового матеріалу більше, ніж було в інших часописах, призначених для широкої публіки» [12].

Таким чином, якщо порівнювати ЛНВ з іншими виданнями НТШ, варто зазначити, що цільова аудиторія цього збірника є значно ширшою, ніж інших видань Товариства суто наукового спрямування. Це розширювало потенційні можливості ЛНВ у плані донесення інформації про розвиток етнологічного знання в НТШ разом із залученням читачів до наукової роботи в цьому напрямі.

Починаючи з шостого тому ЛНВ (1899 р.) його структура стала більш чіткою: у розділі «Хроніка і бібліографія» виділялися окремі підрозділи під назвою «Рецензії і звістки», «Нові книжки», «З газет і журналів», «Пам'ятні дні», «З науки і штуки», «Із суспільного життя». Це значно полегшило сприйняття інформації, яка була структурована за відповідними напрямками. У попередніх виданнях вся вищезазначена інформація подавалася одним текстом. Для вирішення поставленої нами проблеми таке систематизування інформації є безумовним плюсом, оскільки воно дозволяє виділити із загального масиву інформації відомості, що стосуються розвитку науки в Україні з подальшим аналізом стану висвітлення етнологічних досліджень у НТШ.

Відповідно зміни у структурі змістовного наповнення розділу «Хроніка і бібліографія» дозволили редакторам збірника чіткіше виділити огляд етнографічних праць. У п'ятому томі ЛНВ за 1899 р. зазначених вище змін у структурі розділу ще не спостерігалось, але тут вміщений цікавий матеріал відносно фольклорно-етнографічних студій членів НТШ. Зокрема, зазначалося, що «Львівський Боян» видав композицію Ф. Колесси «Обжинки, картина етнографічна у піснях народних на хор мішаний а capella». У рецензії на це видання вказувалося, що текст вміщених пісень поділений на три частини відповідно до дій селян, пов'язаних з обжинками. Виділено, які пісні співаються, коли дожинається лан, коли селяни повертаються з поля, і коли повертаються до подвір'я господаря для частування. Розподіл пісень за таким принципом дає важливу інформацію не лише фольклорного, а й етнографічного характеру, оскільки дозволяє проаналізувати не тільки українські народні пісні, а й дії та обрядодії, пов'язані з господарським життям селян.

У контексті нашого дослідження важливе значення має те, які оцінки отримала ця праця на сторінках ЛНВ, і тут варто відзначити, що автор рецензії О. Людкевич схвально відгукнувся про творче опрацювання Ф. Колесою народних пісень, яке не змінило їх народного духу, оскільки тогочасні приклади «гармонізування» української народної творчості часто призводили до того, що українські народні пісні втрачали свою автентичність та ставали наближеними до класичних зразків західноєвропейської світської чи церковної музики. У рецензії ж навпаки відзначається, «...що ся «етнографічна картина», хоч і в артистичній формі, не втратила свіжості і питомої краски: у способі гармонізування пісень автор еманципує ся майже зовсім із впливу церковної західно-європейської музики, так шкідливого у нас при оброблюваній народнього матеріалу, – і стає смілою ногою на

шляху вказанім Лисенком у гармонізації народних пісень» [13]. Наприкінці О. Людкевич висловив побажання, щоб Ф. Колесса і надалі продовжував роботу у цьому напрямі.

Таким чином, на сторінках ЛНВ відбувалася популяризація етнографічних праць вчених НТШ і фактично ті високі оцінки, які отримав Ф. Колесса за свою працю від О. Людкевича, формували громадську думку у питанні розвитку української етнології у Товаристві, а сам автор зазначеної праці, майбутній дійсний член НТШ (з 1909 р.), став основоположником українського етнографічного музикознавства.

Поступово огляди етнографічних праць все частіше починають з'являтися на сторінках ЛНВ. Так, у шостому томі видання, крім постійних посилань на нові томи «Записок НТШ» [14] із вказівкою на їх зміст у різних підрозділах розділу «Хроніка і бібліографія», друкувалися огляди етнографічних праць членів Товариства. Зокрема, у підрозділі «Рецензії і звістки» І. Франко подав рецензію на етнографічний збірник Б. Грінченка [15], в якій процитована частина передмови, що стосується збору етнографічного матеріалу, а саме: «...кожний окремих твір – казку, оповідане, віруване, примівку, загадку, приповідку, пісню чи що, хоч би воно було й яке мале, треба записувати на окремій картці і на кожній такій картці зазначувати ім'я і прозвище людини, від котрої записано, і всякі иньши уваги, які записувач вважає потрібним зробити. Надто треба записувати як мога виразно, чітко, докладно, відрізняючи ріжні букви...» [16].

Сам І. Франко визнавав цінність таких методичних рекомендацій для тих, хто планує записувати етнографічний матеріал. Таким чином, ЛНВ у цьому випадку виконував не лише функцію інформування про етнологічні здобутки членів НТШ разом з оцінкою їх праць як з боку своїх колег по організації, так і з боку інших вчених (у тому числі й іноземних). У процесі викладу такого роду інформації читач міг для себе з'ясувати, як потрібно проводити етнографічні дослідження, та які теми є актуальними для наукових пошуків у цьому напрямі. Більше того, подібного роду рекомендації не втратили своєї цінності і наразі та можуть бути використані у польовій роботі дослідників-етнологів.

Особливу цінність праці Б. Грінченка, на думку рецензента, становить вміщена в ній бібліографія усіх видань, в яких друкувалися українські народні пісні, і хоча ця інформація є неповною, вона стала основою «...для дальших порівняних студій над текстами і темами наших пісень, розсипаних по сотках ріжних, в переважній мірі тяжко доступних видавництва» [17]. Останнє твердження І. Франка дозволяє з'ясувати методологічні погляди членів НТШ, що стосувалися етнографічних досліджень. На думку вченого подібного роду узагальнення етнографічного матеріалу готують підґрунтя для серйозних системних узагальнень у вигляді етнологічних досліджень, побудованих на основі порівняльного методу. А цей метод, у свою чергу, потребує серйозної наукової підготовки, оскільки передбачає проведення аналогій та порівнянь українського етнографічного матеріалами з відповідними матеріалами інших народів.

У підрозділі «Нові книжки» поданий короткий огляд праці М. Сумцова, присвяченої анекдотам [18], в якому також велику увагу приділено проблемі систематизації автором цього жанру усної народної творчості народу. Якщо до цього подібні збірки формувалися безсистемно «...міщені безглядною купою в збірках», то саме в збірці М. Сумцова, на думку оглядача, ці матеріали були впорядковані за певною структурою. Крім того, як особливе досягнення автора, рецензент відзначає те, що «...проф. Сумцов на деяких групах детальніше, а на деяких менше детально показує культурні і літературні зв'язки наших нар. оповідань з чужомовними» [19]. Таким чином, автор дослідження отримав високі оцінки від рецензента завдяки ґрунтовному теоретичному опрацюванню поставленої проблеми, що дозволило сформулювати не просто етнографічну збірку народних анекдотів, а й вивести це дослідження на рівень етнологічної праці.

У сьомому томі ЛНВ розміщено повідомлення про XI Археологічний з'їзд (проходив у серпні 1899 р. у Києві) та неможливість участі у ньому членів НТШ у зв'язку із обмеженням використання на ньому української мови. У переліку запланованих доповідей на вказаний з'їзд числились і дослідження етнографічно-фольклористичного характеру, зокрема дослі-

дження В. Гнатюка та В. Шухевича [20]. Це вказує на вагу етнографічних досліджень в НТШ, а також про особливості розвитку наукового знання наприкінці XIX ст.

На думку В. Шаповала, сам факт періодичного проведення такого типу наукових зібрань в Україні значно розширював пошукові роботи вчених, їх інтерес до археології й етнографії [21]. Тобто, розміщення на сторінках ЛНВ інформації про археологічні з'їзди фактично спонукало вчених, у тому числі й членів Товариства, до етнографічних пошуків та збільшувало інтерес громадськості до відповідних наукових досліджень.

У підрозділі «Рецензії і звістки» досить часто розміщувалася інформація протокольного характеру про окремі організаційні рішення, прийняті НТШ, які у багатьох питаннях дублювали аналогічні матеріали, вміщені спочатку в розділі «З Товариства» у «Записках НТШ», а у подальшому й у іншому виданні Товариства – «Хроніках НТШ». Тут друкувалася інформація про обрання дійсних членів Товариства (у тому числі й етнографів), зміни у структурі цієї організації, створення нових видань та видання нових томів друкованих органів НТШ, проведення різних заходів та ін. [22].

Крім вже традиційного огляду «Записок НТШ», який, як правило, обмежувався переказом змісту кожного тому цього збірника, на сторінках ЛНВ можна зустріти і згадки про суто етнографічні видання Товариства, зокрема, про «Етнографічний збірник». Крім огляду змістовного наповнення цього видання, можна зустріти і короткий аналіз вміщених у ньому матеріалів. Так, аналізуючи восьмий том «Етнографічного збірника», присвяченого галицько-руським анекдотам, які зібрав та впорядкував В. Гнатюк, рецензент (І. Франко) наголосив на тому, що цей збірник є найповнішим виданням народних анекдотів у слов'янській етнографічній літературі. Крім позитивних відгуків, пов'язаних із впорядкуванням цієї збірки, рецензент зробив і певні зауваження, що стосуються дискусійних моментів віднесення окремих анекдотів до того чи іншого підрозділу, а також відсутності у збірці «індекса предметів» [23]. Таким чином, позитивні відгуки на етнографічні дослідження членів НТШ з боку колег по організації не були позбавлені критики, що вказувало на наявність наукової полеміки серед українських вчених, які постійно намагалися підвищувати рівень етнологічної роботи в Товаристві.

Окремі витяги із протокольних рішень НТШ, які друкувалися на сторінках ЛНВ у підрозділі «З науки і штуки» (розділ «Хроніка і бібліографія»), дають можливість простежити певні події, пов'язані з етнографічними дослідженням українських земель членами Товариства. Так, у четвертому томі ЛНВ за 1899 р. значилося рішення Виділу НТШ про виділення В. Гнатюку 60 злотих «...на покриття коштів наукової подорожі на Угорську Русь» та 200 злотих на закінчення студіювання філософії [24]. У подальшому ця фінансова підтримка етнографів НТШ у вигляді фінансування наукових подорожей та виділення стипендій на навчання дала серйозні результати у вигляді ґрунтовних етнологічних досліджень та формування нового покоління українських вчених-етнологів, вихованих на основі новітніх досягнень європейської науки.

Цікавим з точки зору висвітлення розвитку української етнології у Товаристві є огляд окремої статті професора берлінського університету А. Брікнера, присвяченої науковій діяльності цієї інституції. У поданій на сторінках ЛНВ інформації про працю вченого окрему увагу приділено аналізу етнографічної діяльності членів НТШ з виділенням окремих наукових тем, які ними розроблялися. Особливо високо оцінив німецький вчений праці В. Гнатюка та В. Шухевича. В огляді рецензії вказано, що автор окремо проаналізував два томи «Етнографічного збірника», виданого у 1899 р., а оцінка А. Брікнером шостого тому цього видання була навіть процитована у такому вигляді: «Отсе знов збірка, якої в такім багатстві і в так докладних записях не подала доси жадна иньша слов'янська література у відділі нар. анекдот» [25]. Крім того, автор у цій замітці згадував, що німецький вчений проводив паралелі між українськими анекдотами та відповідними творами, зафіксованими польськими дослідниками.

Таким чином, зазначений огляд рецензії відомого німецького вченого на етнологічну діяльність членів НТШ мав важливе значення, оскільки він, з одного боку, підніс в очах громадськості та наукових кіл авторитет етнографічних студій Товариства як в Україні, так і

за кордоном, а з іншого, вказував вченим на перспективи подальших порівняльних досліджень деяких етнографічних проблем.

Окремим джерелом до вивчення формування наукових знань про етнологічну діяльність членів Товариства можуть бути й рішення загальних зборів та Виділу (Президії) НТШ, які друкувалися на сторінках ЛНВ. Серед загальної маси матеріалу, вміщеного у таких замітках щодо вирішення переважно організаційних проблем, можна виділити окремі згадки про померлих етнологів, які також висвітлювали важливий аспект етнологічної діяльності, а саме: давали можливість читачам сформулювати уявлення про кадровий потенціал, який був залучений до вирішення етнологічних дослідних завдань. Саме в такому контексті можна розглядати інформацію про смерть М. Дикарева, вміщеної в ЛНВ при огляді засідання загальних зборів НТШ від 1 квітня 1900 р. [26].

Огляд окремих, переважно позитивних, рецензій відомих на той час європейських вчених на праці етнологів-членів НТШ, у подальшому друкувалися і в інших підрозділах ЛНВ. Це вказувало як на високий рівень фахової підготовки українських вчених, так і на зацікавлення іноземних вчених українською етнографією. У підрозділі «З газет і журналів» можна знайти інформацію про огляд європейських видань, де містилася оцінка досліджень етнографів-членів Товариства. Так, у ЛНВ за 1900 р. подавався огляд матеріалів, вміщених в авторитетному німецькомовному виданні «Archiv für slavische Philologie» (Т. XXII), в якому зазначалося, що «проф. Полівка подає багаті паралелі до казок і анекдотів опублікованих у остатніх томах нашого Етнографічного збірника, обговорює коротко перший том «Етнологічних матеріалів» [27]. Тобто, крім інформування європейської наукової спільноти про етнологічні досягнення членів НТШ відомий чеський філолог-славіст, один із основоположників слов'янської порівняльної фольклористики, фактично допомагав українським науковцям, наводячи матеріал для подальших порівняльних етнологічних студій.

Відповідно до вміщених у ЛНВ даних можна було з'ясувати, що у 1900 р. в Етнографічній комісії працювало 16 вчених, було проведено чотири засідання, дізнатися, хто входив до керівництва комісії, а також скільки томів яких етнографічних видань було видано [28]. Тобто, дані про фінансову звітність НТШ, разом із відомостями організаційного характеру та статистичними даними, які вміщувалися на сторінках ЛНВ, дозволяли сформулювати уявлення про основні напрями етнологічної роботи в Товаристві.

Як бачимо, на сторінках ЛНВ у досліджуваній період регулярно друкувалися дані про вихід чергових видань «Записок НТШ» та «Хронік «НТШ» [29]. Ця інформація також сприяла формуванню наукового знання про розвиток етнології у Товаристві, оскільки дозволяла читачу простежити вихід окремих друкованих органів вказаної інституції з переліком їх змісту, що давало можливість орієнтуватися в проблемі наукових досліджень у НТШ та знаходити інформацію про етнологічний напрям роботи його членів. Крім того, огляд рецензій на етнологічні праці членів НТШ, що вміщалися на сторінках ЛНВ, свідчили про визнання науковою спільнотою заслуг українських етнографів, праці яких не лише були якісними з точки зору збирання та впорядкування етнографічного матеріалу, а й вказували на серйозну методологічну підготовку авторів разом з високим рівнем їх фахової підготовки, що дозволяла застосовувати прийоми порівняльних студій відповідно до окремих проблем української етнографії.

Література:

1. Бібліографія // ЛНВ. – Львів, 1898. – Т. I. – С. 201.
2. Там само. – С. 202.
3. З життя і письменства // ЛНВ. – Львів, 1898. – Т. I. – С. 188.
4. Там само. – С. 189.
5. Хроніка і бібліографія // ЛНВ. – 1900. – Т. 9. – Кн. 3. – С. 199; Там само. – 1901. – Т. 14. – Кн. 4. – С. 56-60; Там само. – Т. 14. – Кн. 6. – С. 174-180.
6. Хроніка і бібліографія // ЛНВ. – Львів, 1898. – Т. I. – Кн. 1-3. – С. 67-68.
7. Там само. – Т. II. – Кн. 4-6. – С. 202.
8. Гринченко Б. Веселый оповидач. – Чернигов, 1898. – 108 с.
9. Хроніка і бібліографія // ЛНВ. – Львів, 1898. – Т. III. – Кн. 7-9. – С. 154.
10. Там само. – Т. IV. – Кн. 10-12. – С. 156-157.

11. Там само. – С. 239–244.
12. Наукова хроніка // Записки Наукового товариства ім. Шевченка. – Львів, 1898. – Т. XXI. – С. 1–2.
13. Хроніка і бібліографія // ЛНВ. – Львів, 1899. – Т. V. – Кн. 1–3. – С. 210.
14. Там само. – Т. VI. – Кн. 4–6. – С. 125.
15. Гринченко Б.Д. Этнографические материалы, собранные в Черниговской и соседних с ней губерниях. – Т. 3. Песни // Земский сборник. – № XI–XII. – Чернигов, 1899. – 767 с.
16. Хроніка і бібліографія // ЛНВ. – Львів, 1899. – Т. VI. – Кн. 4–6. – С. 122.
17. Там само.
18. Сумцов М. Разыскания в области анекдотической литературы. Анекдоты о глупцах. – Харьков: Типография Губернского Правления, 1898 – 201 с.
19. Хроніка і бібліографія // ЛНВ. – Львів, 1899. – Т. VI. – Кн. 4–6. – С. 126.
20. Там само. – Т. VII. – Кн. 7–9. – С. 197–198.
21. Шаповал Ю.Г. «Літературно-науковий вісник» (1898–1932 рр.): Творення державницької ідеології українства / Юрій Григорович Шаповал, Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника. – Львів: Б.в., 2000. – С. 30.
22. Хроніка і бібліографія // ЛНВ. – Львів, 1899. – Т. VII. – Кн. 7–9. – С. 59–60, 64.
23. Там само. – Т. VIII. – Кн. 10–12. – С. 120.
24. Там само. – С. 125.
25. Там само. – Т. XI. – Кн. 7–9. – С. 62.
26. Там само. – С. 64.
27. Там само. – С. 71.
28. Там само.
29. Там само. – Т. XII. – Кн. IV. – С. 11.

Конта Р.М., канд. истор. наук, доцент кафедры этнологии и краеведения Киевского национального университета имени Тараса Шевченко

Освещение вопроса этнологических исследований в Научном обществе им. Шевченко в конце XIX в. (на материалах «Литературно-научного вестника»). В статье рассматривается вопрос освещения на страницах «Литературно-научного вестника» в конце XIX века развития украинской этнологии в Научном обществе им. Шевченко. Проанализирована структура данного печатного издания, характер размещенных в нем материалов и их содержание в контексте исследования деятельности членов Этнографической комиссии. Прослежены основные тенденции формирования научных знаний об этнологических достижениях членов указанной организации, а также значения «Литературно-научного вестника» как историографического источника к изучению поставленной проблемы.

Ключевые слова: Научное общество им. Шевченко, этнология, этнография, историография, Общество, НТШ, ЛНВ, «Литературно-научный вестник».

Konta R.M., Associate Professor of the Department of Ethnology and Regional Studies, Kyiv National University named after Taras Shevchenko

The coverage of ethnologic research issue in Scientific Society named after Shevchenko in the end of the XIX century (on materials of «Literary and Scientific Bulletin»). The article deals with the problem of research on the pages of «Literary and Scientific Bulletin» in the end of the XX century of the Ukrainian ethnology in Scientific Society named after Shevchenko. The structure of this printing edition, type of the materials contained in it and their contents in the context of members of the Ethnographic commission activity have been analyzed. The basic tendencies of scientific knowledge formation on ethnologic achievements of members of the indicated organization are characterised. The significance of «Literary and Scientific Bulletin» as historiographical source in the study of the examined problem is emphasized.

Key words: Shevchenko Scientific Society named after Shevchenko, ethnology, ethnography, historiography, Society, NTSh, LNV, «Literary-scientific Bulletin».